

KATEDRA HYGIENY A BEZPEČNOSTI POTRAVIN

P15-0077-B VŠEOBECNÁ HYGIENA POTRAVIN

(POVINNÝ PREDMET)

ZIMNÝ SEMESTER

AKADEMICKÝ ROK 2021/2022

prof. Ing. Jozef Golian, Dr.

VŠEOBECNÁ HYGIENA POTRAVÍN^{2/27}

Rozsah: 40 hodín

Členenie: 14/26

Prednášky: 12 hodín

Cvičenia: 26 hodín

Počet kreditov: 4 ECTS

Podmienky pre udelenie zápočtu a skúška:

- 1. Čiastkový test v 7. týždni semestra – 15 b**
- 2. Čiastkový test v 11. týždni semestra – 15b**
- 3. Absolvovanie výučby v predpísanom rozsahu**

Skúška pozostáva z piatich častí:

- 1. Prvý čiastkový test – 15 b**
- 2. Druhý čiastkový test – 15 b**
- 3. Vstupný písomný test na skúške – 30 b**
- 4. Ústna odpoveď z 1. časti – 20 b**
- 5. Ústna odpoveď z 2. časti – 20 b**

Spolu: 100 b

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE

Fakulta biotechnológie
a potravinárstva

Katedra hygieny
a bezpečnosti potravín

Ľubomír Lopašovský – Jozef Golian

VŠEOBECNÁ HYGIENA POTRAVÍN

Nitra 2016

Vydala Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
vo Vydavateľstve SPU

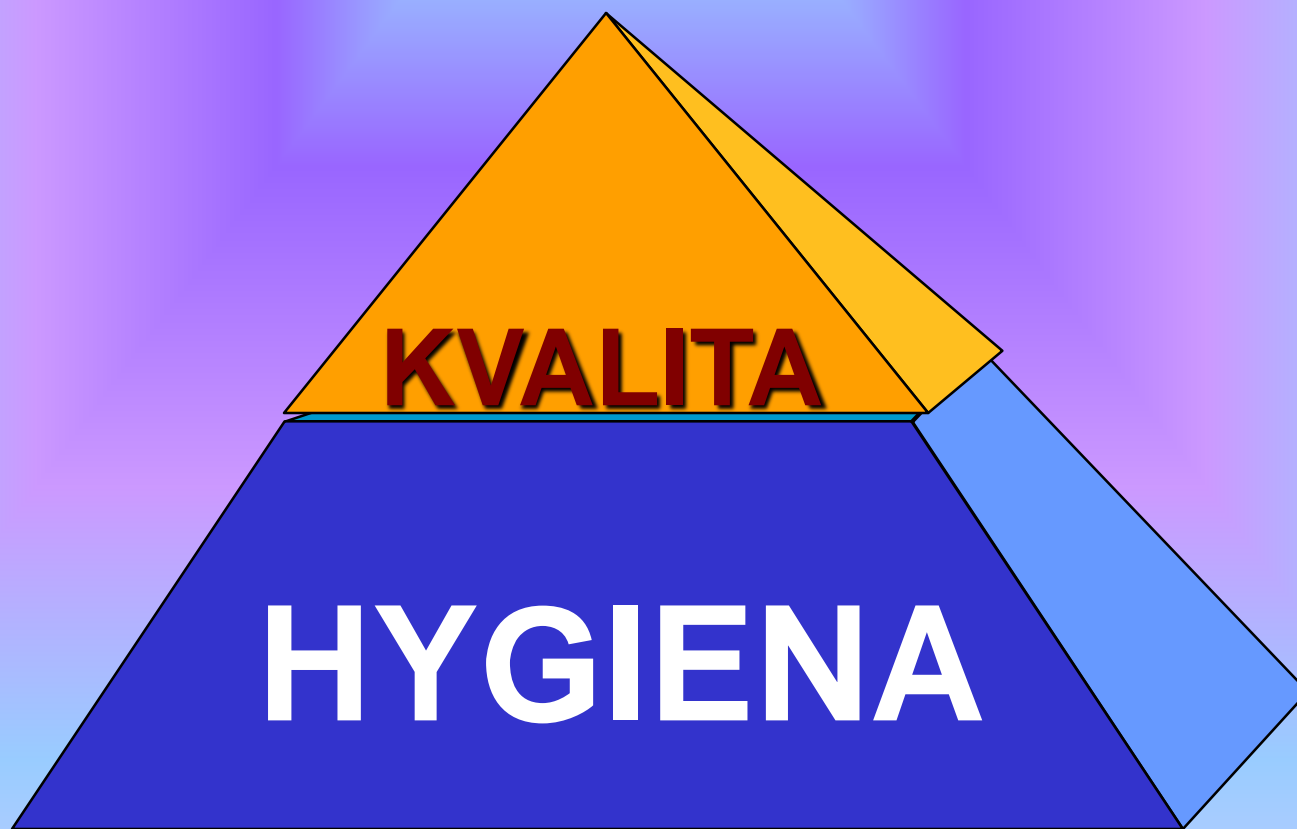
PREDNÁŠKA 1

**VÝZNAM, ÚLOHA
A POSTAVENIE
HYGIENY POTRAVÍN
V POTRAVINÁRSKOM
PRIEMYSLE
A V SPOLOČNOSTI**

Cieľom predmetu je štúdium:

- **úlohy hygieny potravín v spoločnosti a v potravinárskych prevádzkach,**
- **hygieny práce, pracovného prostredia, budov a zariadení v potravinárskych prevádzkach,**
- **všeobecných hygienických požiadaviek na potravinárske prevádzky,**
- **hygieny vody, odpadov, prídavných látok používaných pri výrobe potravín,**
- **hygieny predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami,**
- **tvorby programov kontroly škodcov a významu sanitácie,**
- **vplyvov výroby potravín na zdravie človeka.**

VZÁJOMNÝ VZŤAH KVALITY A HYGIENY POTRAVIN

ÚLOHY HYGIENY POTRAVÍN V SPOLOČNOSTI 11/27

FAKTORY OVPLYVNĚJÍCÍ VÝVOJ HYGIENY POTRAVIN

12/27

**1. Prvé programy
hygieny potravín
- jedlé potraviny,
zdraviu škodlivé
potraviny**

**3. Úloha rodiny
a matky**

2. Faktory ovplyvňujúce vývoj
- náboženské ideológie
- zvyky
- tradície
- tabu
- sociálne normy
- miestne zvyklosti

4. Úloha spoločnosti

ZÁKLADNÉ CIELE A ÚLOHY HYGIENY POTRAVÍN

13/27

ÚLOHY VLÁD

1. Zabezpečiť vhodnú ochranu spotrebiteľov pred ochoreniami alebo poškodeniami zdravia prostredníctvom potravín, príslušné stratégie musia zohľadniť slabé miesta obyvateľstva a jeho jednotlivých skupín.
2. Zabezpečenie vhodnosti potravín pre ľudský konzum.
3. Zachovanie dôveryhodnosti v medzinárodnom obchode s potravinami.
4. Poskytnúť vzdelávacie programy o princípoch hygieny potravín.

ÚLOHY PRIEMYSLU

- 1. Zabezpečiť výrobu potravín vhodných na ľudský konzum.**
- 2. Zabezpečiť zreteľné a ľahko zrozumiteľné informácie pre spotrebiteľov formou označovania a inými vhodnými spôsobmi, aby si spotrebitelia mohli svoje potraviny chrániť pred kontamináciou a rozvojom patogénnych mikroorganizmov vhodným uskladnením, manipuláciou a prípravou.**
- 3. Zachovanie dôveryhodnosti v medzinárodnom obchode s potravinami.**

ÚLOHY SPOTREBITEĽOV

Dodržiavať príslušné pokyny a aplikovať vhodné opatrenia týkajúce sa hygieny potravín.

Bezpečnosť (neškodnosť) potravy

– je zabezpečenie toho, že potrava pripravená a konzumovaná v súlade s určeným použitím, nebude pre spotrebiteľov zdraviu škodlivá.

Vhodnosť potravy –
zabezpečenie toho, že
potrava je vhodná na
ľudský konzum v súlade
s určeným použitím.

ZÁKLADNÉ SÚČASTI NÁRODNÉHO PROGRAMU HYGIENY POTRAVÍN

- 1. Zisťovanie a vyhľadávanie akýchkoľvek patogénnych činiteľov vyvolávajúcich alimentárne intoxikácie a toxikoinfekcie konzumentov.**
- 2. Rozpracovanie prevencie proti negatívnemu pôsobeniu patogénnych agens.**
- 3. Aplikácia a realizácia opatrení v znení Zákona o potravinách č. 152/1995 Z.z. a PK SR.**

- 4. Zavedenie kontrolných metód do praxe
- dozor nad hygienou potravín.**

- 5. Výchova obyvateľstva k dodržiavaniu
zásad hygieny potravín zdravotnou
výchovou.**

- 6. Výskum v oblasti hygieny potravín.**

ÚRADNÁ KONTROLA POTRAVÍN V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

18/27

Úradnú kontrolu potravín vykonávajú orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR podľa zákona č. 152/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov a podľa ustanovení Potravinového kódexu Slovenskej republiky (PK SR).

Zákon o potravinách č. 152/1995 Z. z.

Zmena: 290/1996 Z. z.

Zmena: 470/2000 Z. z.

Zmena: 553/2001 Z. z.

Zmena: 23/2002 Z. z.

Zmena: 450/2002 Z. z.

Zmena: 472/2003 Z. z.

Zmena: 546/2004 Z. z.

Zmena: 195/2007 Z. z.

Zmena: 318/2009 Z. z.

Zmena: 114/2010 Z. z.

Zmena: 406/2011 Z. z., zo 14.9.2011

Zmena: 42/2013 Z. z., z 5.2.2013, platnosť od 1.4.2013

Zmena: 36/2014 Z. z., platnosť od 1.4.2014

Úradná kontrola potravín sa vykonáva:

- nad výrobou potravín, manipuláciou s nimi,
- ich umiestňovaním na trh, ich dovozom a vývozom,
- nad dodržiavaním podmienok zdravotnej spôsobilosti podľa hygienických predpisov,
- nad dodržiavaním zákazu klamlivej reklamy potravín.

ŠVPS

- **Hlavný veterinárny lekár (ŠVPS)**
- **Úradný vet. lekár (RVPS)**
- **Vet. inšpektor (permanentná vet. kontrola)**

Zákon č. 65/2021 Z.z. o vet. starostlivosti (22/27)

ZBIERKA ZÁKONOV

SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2021

Vyhlásené: 16. 02. 2021 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov SR, platný **od 15. marca 2021**

Obsah dokumentu je právne záväzný.

65

Z Á K O N

z 28. januára 2021,

ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 39/2007 Z. z.

o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov

VÝKON ÚKP

**a, pravidelne, prípadne podľa potreby,
b, spravidla bez ohlásenia (náhodne),
c, na všetkých stupňoch výroby
a manipulácie s potravinami ,**

Spôsobu výkonu ÚKP:

**a, inšpekcia,
b, odber vzoriek a ich analýza,
c, previerka písomností a dokumentov,
d, kontrola hygieny zamestnancov,
e, kontrola dodržiavania zásad SVP
systému HACCP.**

ORGANIZÁCIA ÚRADNEJ KONTROLY POTRAVÍN V SR 24/27

**Pôsobnosť vo veciach úradnej kontroly potravín
vykonávajú:**

- 1. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,
Ministerstvo zdravotníctva SR**
- 2. Orgány na ochranu zdravia (ÚVZ, RÚVZ)**
- 3. Štátna veterinárna a potravinová správa SR (ŠVPS SR)**
- 4. Regionálne veterinárne a potravinové správy (RVPS)**

ŠVPS SR vykonáva úradnú kontrolu potravín nad výrobou, manipuláciou a umiestňovaním na trh: (25/27)

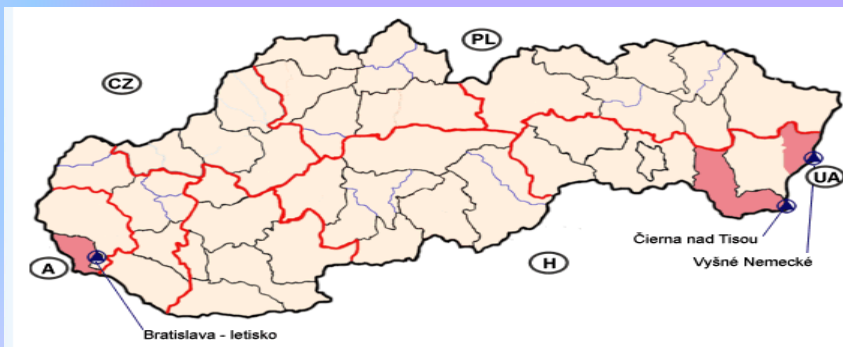
- potravín živočíšneho pôvodu, **okrem poskytovania služieb spoločného stravovania**, a potravín rastlinného pôvodu, vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny a zemiakov,
- ostatných poľnohospodárskych výrobkov (v poľnohospodárskej prvovýrobe po zbere úrody), nápojov, vrátane potravín s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu (zmiešaný pôvod), **okrem poskytovania služieb spoločného stravovania**,
- tabakových výrobkov, **okrem poskytovania služieb spoločného stravovania**,
- potravín vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov,
- je kontaktným miestom SR pre systém rýchlej výmeny informácií pre potraviny a krmivá.

Štátna veterinárna a potravinová správa priamo riadi (26/27)

40 RVPS

3 Hraničné inšpekčné stanice

Organizačná štruktúra ŠVPS

- ŠVPS SR Bratislava
- 40 RVPS
- VPÚ - Dolný Kubín,
- 3 HIS (Hraničná inšpekčná služba) -
Čierna nad Tisou, Vyšné Nemecké,
Bratislava - letisko

Úrad verejného zdravotníctva SR

- nad **epidemiologicky rizikovými činnosťami** výroby, manipuláciou a uvádzaním do obehu,
- nad výrobou **nových potravín**, manipuláciou s nimi a ich uvádzaním do obehu, od schvaľovania až po predaj spotrebiteľom,
- nad uvádzaním potravín do obehu z hľadiska **zdravotnej neškodnosti**,
- nad výrobou potravín, dovozom potravín, vývozom potravín, manipuláciou s nimi a uvádzaním do obehu z hľadiska **používania zdrojov ionizujúceho žiarenia** na ožarovanie potravín a pridávania rádioaktívnych látok do potravín.

Ďakujem za pozornosť